

Pavlovits Tamás

BEVEZETÉS A POLITIKAI FILOZÓFIÁBA

Filozófia részismereti képzés (BA)
e-learning kurzus
(EFOP 343 2020. július)

Oktató: Pavlovits Tamás, egyetemi tanár
SZTE BTK Filozófia Tanszék

A képek forrása az e-learning anyagban: wikipedia

A kurzus felépítése:

- 1. A POLITIKAFILOZÓFIA ALAPFOGALMAI**
 - 1.1. Közösség és hatalom
 - 1.2. A politikai közösség szerveződése és az igazságosság
- 2. PLATÓN POLITIKAI FILOZÓFIÁJA**
 - 2.1. Platón politikai gondolkodása és az állam
 - 2.2. Az igazságosság problémája
 - 2.3. Az ideális állam
- 3. ARISZTOTELÉSZ POLITIKAI FILOZÓFIÁJA**
 - 3.1. Arisztotelész politikai gondolkodása
 - 3.2. Az államelmélet alapjai
 - 3.3. Államformák
- 4. MACHIAVELLI ÉS A GYAKORLATI KORMÁNYZÁS**
 - 4.1. A modern politikafilozófia születése
 - 4.2. Az emberi természet és a hatalom jellege
 - 4.3. A fejedelem virtusa
- 5. HOBBS POLITIKAI FILOZÓFIÁJA**
 - 5.1. Hobbes politikai gondolkodásának általános jellemzése
 - 5.2. A természeti állapot
 - 5.3. A természeti állapotból a társadalmi állapotba
- 6. LOCKE ÉS A LIBERÁLIS POLITIKAFILOZÓFIA**
 - 6.1. A liberalizmus
 - 6.2. A természeti állapot és a társadalmi szerződés
 - 6.3. A társadalmi állapot
- 7. MONTESQUIEU ÉS A HATALMI ÁGAK MEGOSZTÁSA**
 - 7.1. A törvények szelleme
 - 7.2. Az államformák
 - 7.3. A szabadság és a hatalmi ágak
- 8. ROUSSEAU POLITIKAI FILOZÓFIÁJA**
 - 8.1. Rousseau politikai gondolkodása (az első két értekezés)
 - 8.2. A társadalmi szerződésről
 - 8.3. A politikai hatalomról
- 9. MILL ÉS AZ UTILITARIZMUS**
 - 9.1. Az utilitarizmus
 - 9.2. A szabadságról
 - 9.3. A szólásszabadságról
- 10. MARX ÉS A BALOLDALI POLITIKAFILOZÓFIA**
 - 10.1. Marx és a marxizmus
 - 10.2. A kapitalizmus kritikája
 - 10.3. A kommunizmus

Olvasmányok:

Kötelező tankönyv:

Bayer József: *A politikai gondolkodás története*, Budapest, Osiris, 2001 (az órán tárgyalt szerzőkre vonatkozó részek): 40-60. o., 88-98. o., 108-118. o., 123-144. o., 183-188.o., 191-195. o., 321-244.o.

Elektronikus dokumentum: SZTE TIK: <https://www.szaktars.hu/osiris/view/bayer-jozsef-a-politikai-gondolkodas-tortenete-bevezetes-osiris-tankonyvek-1998/?pg=0&layout=s>

Kötelező primér irodalom:

Platón: *Az állam*, 2., 4., 6. könyv, ford. Steiger Kristóf, Budapest, Atlantisz, 2014.

Arisztotelész: *Nikomakhoszi etika*, Első könyv, ford. Szabó Miklós, Budapest, Európa, 1997, Ajánlott: V. könyv: 145- 186.

Arisztotelész: *Politika*, 1., 3., 7. könyv, Ford. Szabó Miklós, Budapest, Gondolat, 1984

Machiavelli: *A fejedelem*, In: Machiavelli Művei, 1. kötet, ford. Lutter Éva, Budapest, Európa 1978, 5-87. (Ez *A fejedelem* teljes szövege. Ha más kiadásban olvassuk, az egész kell!)

Hobbes: *Leviathán*, ford. Vámosi Pál, Budapest, Kossuth, 1999, a következő fejezetek: I. rész 10,11, 13, 14, 15, 16. fejezetek; II rész 17, 18, 21, 26. fejezetek.

Locke: *Értekezés a polgári kormányzatról*, ford. Endreffy Zoltán, Budapest, Gondolat, 1986; I-XII. fejezet, 39-144. oldalig. Ajánlott: Locke: Levél a vallási türelemről, In: Locke: A vallási türelemről, Budapest, Stencil, 2003, 194-252. oldal.

Montesquieu: *A törvények szelleméről*. Budapest, Osiris, 2000, ford.: Csécsy Imre és Sebestyén Pál, 37-83 oldal, Első rész, első, második, harmadik könyv.

Rousseau: *A társadalmi szerződésről* (1., 2., 3. rész), In: Rousseau: *Politikafilozófiai írások*, Budapest, Atlantisz, 2017. vagy: Rousseau: *A társadalmi szerződésről, avagy a politikai jog elvei*; ford. Kis János ; szerk., sajtó alá rend., jegyz. Ludassy Mária, Budapest, PannonKlett, 1997.

J. S. Mill: *A szabadságról, Haszonelvűség*, ford. Papp Mária, Budapest, Helikon, 1980. A Szabadságról című értekezés (a Haszonelvűség nem kell).

Karl Marx: *A kommunista kiáltvány*. http://www.eszmelet.hu/wp-content/uploads/2018/08/Kommunista_part_kialtvanya_452_PDFsam_MEM04.pdf

Tankönyv:

Kötelező:

Bayer József: *A politikai gondolkodás története*, Budapest, Osiris, 2001 (az órán tárgyalt szerzőkre vonatkozó részek): 40-60. o., 88-98. o., 108-118. o., 123-144. o., 183-188.o., 191-195. o., 321-244.o.

Elektronikus dokumentum: SZTE TIK:
<https://www.szaktars.hu/osiris/view/bayer-jozsef-a-politikai-gondolkodas-tortenete-bevezetes-osiris-tankonyvek-1998/?pg=0&layout=s>

Ajánlott:

Ludassy Mária: „Leviatán – természetünk mesterséges szörnyszülőtte”, In: Hobbes: *Leviatán*, Bp, Kossuth, 1999, 7-65. o.

Leo Strauss, Joseph Cropsey (szerk): *A politikai filozófia története*, I-II, Budapest, Európa, 1994 (az órán tárgyalt szerzőkre vonatkozó fejezetek)

Robert L. Simon (szerk.): *The Blackwell Guide to Social and Political Philosophy*, Blackwell, 2002.

David Miller: *Political Philosophy. A Very Short Introduction*, Oxford University Press, 2003.

Michael J. Sandel: *Mi igazságos... és mi nem? A helyes cselekvés elmélete és gyakorlata*, ford. Felcsúti Péter, Budapest, Corvina 2012.

Edmund Burke: *Töprengések a francia forradalomról*, Budapest, Atlantisz, 1990 (ford.

Kontler László) részletek

Rousseau: *Értekezés az emberek közötti egyenlőtlenség eredetéről*, In: Rousseau: *Politikafilozófiai írások*, Budapest, Atlantisz, 2017, vagy In: Rousseau: *Értekezések és filozófiai levelek*, (szerk.: Ludassy Mária), Bp, Magyar Helikon, 1978.

